

DOI: 10.33663/0869-2491-2026-37-911-920

УДК 343.35

Л. В. ЧЕРВІНСЬКА,аспірантка Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України*

ORCID: 0009-0000-0507-0022

ДЕКЛАРАЦІЯ ОСОБИ, УПОВНОВАЖЕНОЇ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯК ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

У статті висвітлюється проблема, яка стосується того, чи можна визнавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що подається як захід фінансового контролю в порядку, передбаченому Законом України «Про запобігання корупції» та нормативними документами Національного агентства з питань запобігання корупції, офіційним документом. Зроблено висновок, що е-декларація не складається від імені органів державної влади та інших суб'єктів, визначених у примітці ст. 358 КК України, а також від окремих громадян, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів. У е-декларації вказуються відомості про майно, доходи, видатки, зобов'язання особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, тобто інформація, що стосується виключно суб'єкта декларування та членів його сім'ї. Відповідно зроблено висновок, що декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не можна відносити до офіційних документів у кримінально-правовому розумінні.

Ключові слова: офіційний документ, декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (е-декларація), предмет кримінального правопорушення, фінансовий контроль, професійна чи службова діяльність окремих осіб, кримінальне правопорушення, антикорупційна вимога.

Chervinska Lyubov. Declaration by a person authorized to perform functions of state or local self-government as the subject of a criminal offense

The article highlights the issue of whether a declaration submitted by a person authorized to perform state or local self-government functions as a financial control measure in accordance with the procedure provided for by the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» and regulatory documents of the National Agency for Prevention of Corruption can be recognized as an official document. It is concluded that an e-declaration is not drawn up on behalf of state authorities and other entities specified in the note to Article 358 of the Criminal Code of Ukraine, as well as on

* Chervinska Lyubov, Postgraduate Student of Koretsky Institute of State and Law of the NAS of Ukraine

behalf of individual citizens who are granted the right by law to draw up, issue, or certify certain types of documents in connection with their professional or official activities. The e-declaration contains information about the property, income, expenses, and obligations of a person authorized to perform state or local self-government functions. That is, information relating exclusively to the declarant and members of his or her family. Accordingly, it was concluded that the declaration of a person authorized to perform state or local self-government functions cannot be classified as an official document in the criminal law sense.

Keywords: *official document, declaration of a person authorized to perform functions of the state or local self-government (e-declaration), subject of a criminal offense, financial control, professional or official activities of individuals, criminal offense, anti-corruption requirement.*

Вступ. Добросесність особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є основою її антикорупційного статусу. З метою імплементації міжнародних стандартів щодо доброчесності в Україні було прийнято низку законів, серед яких рамковим є Закон України «Про запобігання корупції»¹, який визначає з-поміж іншого антикорупційні вимоги, заборони та обмеження для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Поняття доброчесності закріплено в Законі України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII. Відповідно до положень вказаного Закону доброчесність є одним із основних принципів здійснення державної служби. Так, зокрема, доброчесність – спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів і відмова державного службовця від переважання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень².

Однією з антикорупційних вимог, що висуваються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є вимога здійснення фінансового контролю, що передбачає такий основний захід фінансового контролю, як подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. За порушення вимог фінансового контролю передбачено різні види юридичної відповідальності: дисциплінарну, адміністративну та кримінальну. При цьому, якщо особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, порушила основну вимогу здійснення фінансового контролю, то щодо неї може бути застосовано найбільш сувору форму реагування держави на протиправну поведінку особи – кримінально-правову.

Огляд літератури. У науковій літературі проблема кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації (ст. 366² КК), неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366³ КК), а також за аналогічний злочин, що передбачався ст. 366¹ КК, яка втратила чинність, була предметом дослідження таких науковців, як Д. Ф. Волонезь, І. Б. Газдайка-Василишин, В. О. Гацелюк, О. З. Гладун, О. О. Дудоров, З. А. Загиней-

Заболотенко, Д. Г. Михайленко, Д. М. Міськів, Р. О. Мовчан, І. Д. Пастух, Є. О. Письменський, Ю. О. Рева, М. І. Хавронюк, В. М. Янівський та ін. Однак на сьогодні дискусійним залишається питання про те, чи є декларація офіційним документом. Авторське бачення відповідної проблеми буде висвітлюватися в цій статті.

Постановка проблеми. Декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбачена Законом України «Про запобігання корупції»³ (далі – е-декларація), виходить від таких осіб, які виконують функції держави або місцевого самоврядування. Відповідно виникає питання, чи належать такі е-декларації до офіційних документів у кримінально-правовому розумінні.

Виклад основного матеріалу. Предметом складів кримінальних правопорушень, передбачених статтями 366² і 366³ є е-декларація. Вказаний Закон, а також ряд нормативних документів Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК)⁴ висувають вимоги до самих е-декларацій.

У науковій літературі панує точка зору, відповідно до якої е-декларація є офіційним документом⁵. Так, В. В. Андрієшин відносить е-декларацію до офіційних документів, ураховуючи те, що вона: підтверджує певні юридичні факти; складається за встановленою НАЗК формою; подається суб'єктом декларування; містить передбачені Законом зафіксовані за допомогою технічних засобів на офіційному вебсайті НАЗК відомості щодо суб'єкта декларування та членів його сім'ї⁶. Д. М. Міськів також вважає, що е-декларація є офіційним документом. На його думку, е-декларація: містить юридично значущу інформацію; має відповідну електронну форму; визначені реквізити; зафіксована на матеріальному носіїв інформації (серверах НАЗК); здатна бути джерелом доказової інформації; складати такий документ мають право лише уповноважені суб'єкти⁷. Наукову позицію стосовно віднесення е-декларації до електронних офіційних документів поділяє В. М. Янівський⁸.

Для відповіді на питання про те, чи належить е-декларація до офіційних документів, передусім слід визначити, чи відповідає вона всім визначеним у законодавстві ознакам цього предмета складу кримінального правопорушення. Згідно з приміткою ст. 358 КК під офіційним документом слід розуміти документи, що містять зафіксовану на будь-яких матеріальних носіях інформацію, яка підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти, які спричинили чи здатні спричинити наслідки правового характеру, чи може бути використана як документи – докази у правозастосовній діяльності, що складаються, видаються чи посвідчуються повноважними (компетентними) особами органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, а також окремими громадянами, у тому числі самозайнятими особами, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів,

що складені з дотриманням визначених законом форм і містять передбачені законом реквізити.

Як неодноразово висноував Верховний Суд (далі – ВС), при встановленні ознак офіційного документа слід керуватися такими критеріями: документ має бути складено, видано чи посвідчено відповідною особою в межах її компетенції за визначеною законом формою та з належними реквізитами; зафіксована в такому документі інформація повинна мати юридично значущий характер – підтверджені чи засвідчені нею конкретні події, явища або факти мають спричиняти чи бути здатними спричинити наслідки правового характеру у вигляді виникнення (реалізації), зміни або припинення певних прав та/або обов’язків⁹.

Для того, щоб дати відповідь на питання про те, чи є е-декларація офіційним документом у розумінні примітки ст. 358 КК, слід установити, чи наявні ознаки офіційного документа в е-декларації. Так, офіційний документ повинен мати належні реквізити. Е-декларація має такі реквізити. Більше того, е-декларація існує у нормативно визначеній формі. Згідно з ч. 1 ст. 47 Закону України «Про запобігання корупції» подані декларації включаються до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що формується та ведеться НАЗК¹⁰. Сама ж форма е-декларації затверджена рішенням НАЗК 08.11.2023 № 252/23¹¹. Тобто е-декларація характеризується офіційною формою, визначеною НАЗК, і має передбачені законодавством реквізити. Сама ж е-декларація є електронним документом, тобто подається в електронній формі. Подання е-декларації в письмовій формі законодавством України не передбачено.

Змістом офіційного документа є відповідна юридично значуща інформація, яка підтверджує чи засвідчує конкретні події, явища або факти, які спричиняють чи можуть спричиняти наслідки правового характеру у вигляді виникнення (реалізації), зміни або припинення певних прав та/або обов’язків. Е-декларація, безумовно, за цією ознакою належить до офіційних документів. Будь-яка інформація, яку особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, вносить до е-декларації, є юридично значущою. Це підтверджується передусім порядком подання е-декларації. Особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, перед тим як продати декларацію, підписує її електронним цифровим підписом, підтверджуючи тим самим те, що всі включені до е-декларації відомості є правдивими та відповідають дійсності. Сама ж інформація в е-декларації залежно від її правдивості може спричинити наслідки правового характеру. Так, якщо включена до е-декларації інформація відповідає дійсності, вона дає право особі продовжувати виконувати функції держави або місцевого самоврядування. Навпаки, якщо така інформація є неправдивою, то це є підставою для притягнення особи, уповноваженої на виконання функцій

держави або місцевого самоврядування, до адміністративної чи кримінальної відповідальності.

Ще одна ознака, яка є обов'язковою для того, щоб відносити е-декларацію до офіційних документів як предмета кримінального правопорушення, полягає в тому, що такий документ повинен виходити від конкретно визначеної особи у примітці ст. 358 КК. Офіційні документи повинні складатися, видаватися чи посвідчуватися повноважними (компетентними) особами органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, а також окремими громадянами, у тому числі самозайнятими особами, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів. Здійснюючи тлумачення вказаної ознаки, об'єднана палата ВС (далі – ОП ВС) не визнала офіційним документом декларацію про доходи та майновий стан осіб, які звернулися за призначенням усіх видів соціальної допомоги, складену окремим громадянином, який не займається професійною чи службовою діяльністю, щоб вимагало складання (видання чи посвідчення) ним такого документа, та яка не видається чи посвідчується повноважними (компетентними) особами органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми. Обґрунтовуючи такий висновок, у постанові ОП зазначено, що офіційний документ згідно з приміткою ст. 358 КК повинен видаватися, складатися чи посвідчуватися особою, що складає, видає чи посвідчує певний документ із зазначеною у примітці ст. 358 КК інформацією. Такою особою може бути й окремий громадянин, зокрема самозайнята особа. Однак лише в разі, якщо він (вона) має право складати, видавати чи посвідчувати документ у зв'язку з його (її) професійною чи службовою діяльністю. За змістом примітки ст. 358 КК документ, який виходить від громадянина, може бути визнаним офіційним, якщо він складається, видається чи посвідчується у зв'язку з професійною чи службовою діяльністю громадянина, якому (якій) законом надано право складати, видавати чи посвідчувати певний вид документа¹².

Отже, ОП ВС розтлумачила ознаку офіційного документа, яка стосується того, яким суб'єктом такий офіційний документ повинен видаватися, а саме особою, яка має право складати, видавати чи посвідчувати документ у зв'язку з його (її) професійною чи службовою діяльністю.

Ця позиція відображена і в інших постановках ВС. Так, у постанові ВС від 30.03.2021 у справі № 742/2207/17 вказано, що авансовий звіт, про який йдеться у цій справі, є документом, який особа складає і надає від себе особисто, а не як особа, якій державою делеговані повноваження видавати або посвідчувати офіційні документи. Отже, звіт про використання коштів, виданих на відрядження, не містить ознак документа, передбаченого ст. 358 КК¹³. Згідно з постановою ВС від 22.11.2022 у справі № 355/889/18 заява на отри-

мання грошової допомоги внутрішньо переміщеними особами, яка посвідчується особою від свого імені та не зумовлює настання юридичних наслідків, не є офіційним документом. Підписання цих документів обвинуваченим замість іншої особи й надання їх для призначення адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам не утворює складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 358 КК¹⁴.

В окремій думці до рішення ОП ВС від 05.09.2022 у справі № 310/3772/20 суддя ОП ВС відзначив, що таке тлумачення, викладене у згаданій постанові, є непереконливим. На його думку, окремі громадяни (які не є самозайнятими особами), визначені в примітці ст. 358 КК як самостійний повноважний суб'єкт, повноваження яких складати, видавати чи посвідчувати певні види документів, не перебуває в аби якому зв'язку з їхньою професійною чи службовою діяльністю, можуть визнаватися повноважними особами складати, видавати чи посвідчувати документи¹⁵.

Такої ж думки, відповідно до якої особою, уповноваженою складати, видавати або посвідчувати окремі документи, є будь-які громадяни, незалежно від їх професійної або службової діяльності, притримуються окремі науковці. Зокрема, на думку Є. О. Письменського, «ухвалене рішення [ОП ВС від 05.09.2022 у справі № 310/3772/20. – Авт.] ґрунтується на неоднозначному прив'язуванні документа, який складає будь-який громадянин, до його професійної чи службової діяльності, чим не виправдано зменшується обсяг поняття офіційного документа. Загалом статус суб'єкта, від якого виходить той чи інший документ, не повинен утворювати ту релевантну ознаку, що впливає на його визнання офіційним. Відповідну позицію віддзеркалює доктрина кримінального права, у межах якої документ вважається офіційним незалежно від того, хто його складає. Достатньо, що його зміст стосується відносин, урегульованих правом, і що документ видають або використовують у встановленому законодавством порядку для посвідчення конкретних подій і фактів, що мають юридичне значення»¹⁶.

Погодитися з таким підходом не вбачається можливим, оскільки він не ґрунтується ні на результаті тлумачення примітки ст. 358 КК, ні на самій суті встановлення кримінальної відповідальності за протиправні дії з офіційними документами. Відповідна ознака сформульована законодавцем так: «окремими громадянами, у тому числі самозайнятими особами, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів». Використана законодавцем конструкція «в тому числі» (правильно писати українською мовою «зокрема») означає «включаючи». Якщо «зокрема» стоїть на початку звороту, то ця конструкція обмежує або уточнює зміст усього речення¹⁷. Отже, якщо здійснювати тлумачення вказаної вище ознаки офіційного документа, яка наведена в примітці ст. 358 КК, то вбачається, що виняток «самозайняті особи», що виокремлене законодавцем за допомогою конструкції «у тому числі», стосується окремих громадян. При цьому вжите законодавцем після такого винят-

ку, яке відокремлене з двох сторін комами, формулювання «яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів», стосується не лише самозайнятих осіб, а окремих громадян як уповноважених осіб на складання, видачу чи посвідчення офіційних документів, з яких і зроблено такий виняток. Адже, як зазначалося вище, виняток із загального поняття обмежує не саме це поняття, а ту частину речення, якої воно стосується.

Окрім того, саме таке розуміння уповноважених на складання, посвідчення чи видачу документів осіб ґрунтується на визначенні поняття «офіційний документ» у міжнародних конвенціях. Так, згідно зі ст. 1 Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, під офіційними документами розуміються: а) документи, які виходять від органу або посадової особи, що діють у сфері судової юрисдикції держави, включаючи документи, які виходять від органів прокуратури, секретаря суду або судового виконавця; б) адміністративні документи; с) нотаріальні акти; d) офіційні свідоцтва, виконані на документах, підписаних особами у їх приватній якості, такі як офіційні свідоцтва про реєстрацію документа або факту, який існував на певну дату, та офіційні й нотаріальні засвідчення підписів¹⁸. Попри те, що такий перелік документів, що належать до офіційних, є далеко неповним, однак він указує на те, що офіційними слід визнавати документи, що походять від офіційної влади або за делегованими повноваженнями від неї – окремим особам, яким, як вказано у примітці ст. 358 КК, законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів.

Висновки. Отже, доходимо висновку, що е-декларація відповідає всім ознакам поняття «офіційний документ», окрім однієї. Така декларація не складається від імені органів державної влади та інших суб'єктів, визначених у примітці ст. 358 КК, а також від окремих громадян, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів. У е-декларації вказуються відомості про майно, доходи, видатки, зобов'язання особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Тобто інформація, що стосується виключно суб'єкта декларування та членів його сім'ї. Окрім того, декларація подається суб'єктом декларування не від імені певного органу, а від свого власного імені. Про таку персоніфікацію подання е-декларації свідчить, зокрема, необхідність використання для входу до Єдиного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, електронного цифрового підпису суб'єкта декларування. Такий електронний цифровий підпис повинен бути накладений суб'єктом декларування для завершення процедури подання декларації.

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n438> 2. Про державну службу: Закон

України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> 3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n438> 4. Про затвердження форми декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Порядку заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затв. наказом Національного агентства з питань запобігання корупції 08.11.2023 № 252/23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1965-23#Text> 5. Агєєнко А. В. Кримінально-правова характеристика декларування недостовірної інформації: дис. ... докт. філософії – 081; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2023. 240 с. с. 29–30; Бондаренко О. С. Предмет злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: дис. ... канд. юрид. наук. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2016. С. 127; Миськів Д. М., Газдайка-Василишин І. Б. Кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації та за неподавання декларації суб'єктом декларування: монограф. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 88–89; Мостепанюк Л. М. Декларування недостовірної інформації: аспекти предмета кримінального правопорушення. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2023. № 1. С. 90. 6. Андрієшин В. В. Кримінально-правова кваліфікація декларування недостовірної інформації (ст. 366-1 КК України). *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2018. № 2 (11). С. 130. DOI: <https://doi.org/10.21564/2311-9640.2018.11.161212> 7. Миськів Д. М. Відповідальність за декларування недостовірної інформації у кримінальному праві України: дис. ... докт. філософії – 081; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2021. С. 86. 8. Янівський В. М. Декларування недостовірної інформації та умисне неподання декларації: соціальна обумовленість криміналізації, аналіз складів кримінальних правопорушень: дис. ... докт. філософії – 081; Донецький нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця, 2024. С. 15. 9. Постанова Верховного Суду від 13.10.2021 у справі № 371/498/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100396171> 10. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n438> 11. Про затвердження форми декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Порядку заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затв. наказом Національного агентства з питань запобігання корупції 08.11.2023 № 252/23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1965-23#Text> 12. Постанова об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 05.09.2022 у справі № 310/3772/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106204896> 13. Постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 30.03.2021 у справі № 742/2207/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96071528> 14. Постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 22.11.2022 у справі № 355/889/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107533627> 15. Окрема думка судді об'єднаної палати Верховного Суду від 13.09.2022 у справі № 310/3772/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106191198> 16. Письменський Є. О. Сучасні проблеми кримінально-правової оцінки підроблення окремих видів документів (на прикладі декларації про доходи та майновий стан осіб). *Актуальні проблеми кримінального права: мат-ли XII Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. пам'яті проф. П. П. Михайленка (Київ, 30 листоп. 2022 р.)* / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін. / упоряд. А. А. Вознюк, О. М. Шармар, О. А. Федоренко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022, С. 126.

17. Зокрема – слововживання. URL: <https://surl.li/mmelrm> 18. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, під офіційними документами: Гаазька конференція з МПП; Конвенція, Міжнародний документ від 05.10.1961. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082#Text

References

1. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n438> (in Ukr.). 2. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (in Ukr.). 3. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n438> (in Ukr.). 4. Pro zatverdzhennia formy deklaratsii osoby, upovnovazhenoi na vykonannia funktsii derzhavy або mistsevoho samovriaduvannia, ta Poriadku zapovnennia ta podannia deklaratsii osoby, upovnovazhenoi na vykonannia funktsii derzhavy або mistsevoho samovriaduvannia, zatv. nakazom Natsionalnogo ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii 08.11.2023 № 252/23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1965-23#Text> (in Ukr.). 5. Aheienko A. V. Kryminalnopravova kharakterystyka deklaruvannia nedostovirnoi informatsii: dys. ... dokt. filosofii – 081 «Pravo»; Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 2023. S. 29–30; Bondarenko O. S. Predmet zlochyniv u sferi sluzhbovoi diialnosti ta profesiinoi diialnosti, poviazanoi z nadanniam publicnykh posluh: dys. ... kand. yuryd. nauk. Kyiv : Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav, 2016. S. 127; Miskiv D. M., Hazdaika-Vasylyshyn I. B. Kryminalna vidpovidalnist za deklaruvannia nedostovirnoi informatsii ta za nepodannia deklaratsii subiektom deklaruvannia: monohraf. Lviv: derzh. un-t vnutr. sprav, 2022. S. 88–89; Mostepianiuk L. M. Deklaruvannia nedostovirnoi informatsii: aspekty predmeta kryminalnogo pravoporushennia. *Filosofski ta metodolohichni problemy prava*. 2023. № 1. S. 90 (in Ukr.). 6. Andriieshyn V. V. Kryminalno-pravova kvalifikatsiia deklaruvannia nedostovirnoi informatsii (st. 366-1 KK Ukrainy). *Visnyk Asotsiatsii kryminalnogo prava Ukrainy*. 2018. № 2 (11). S. 130 DOI: <https://doi.org/10.21564/2311-9640.2018.11.161212> (in Ukr.). 7. Miskiv D. M. Vidpovidalnist za deklaruvannia nedostovirnoi informatsii u kryminalnomu pravi Ukrainy: dys. ... dokt. filosofii – 081; Lviv. derzh. un-t vnutr. sprav. Lviv, 2021. S. 86. (in Ukr.). 8. Yanivskiy V. M. Deklaruvannia nedostovirnoi informatsii ta umysne nepodannia deklaratsii: sotsialna obumovlenist kryminalizatsii, analiz skladiv kryminalnykh pravoporushen: dys. ... dokt. filosofii – 081; Donetskiy nats. un-t im. Vasylia Stusa. Vinnytsia, 2024. S. 15 (in Ukr.). 9. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 13.10.2021 u spravi № 371/498/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100396171> (in Ukr.). 10. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n438> (in Ukr.). 11. Pro zatverdzhennia formy deklaratsii osoby, upovnovazhenoi na vykonannia funktsii derzhavy або mistsevoho samovriaduvannia, ta Poriadku zapovnennia ta podannia deklaratsii osoby, upovnovazhenoi na vykonannia funktsii derzhavy або mistsevoho samovriaduvannia, zatv. nakazom Natsionalnogo ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii 08.11.2023 № 252/23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1965-23#Text> (in Ukr.). 12. Postanova obiednanoi palaty Kasatsiinoho kryminalnogo sudu u skladi Verkhovnoho Sudu vid 05.09.2022 u spravi № 310/3772/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106204896> (in Ukr.). 13. Postanova Pershoi sudovoi palaty Kasatsiinoho kryminalnogo sudu u skladi Verkhovnoho Sudu vid 30.03.2021 u spravi № 742/2207/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96071528> (in Ukr.). 14. Postanova Pershoi sudovoi palaty Kasatsiinoho kryminalnogo sudu u skladi Verkhovnoho Sudu vid 22.11.2022 u spravi № 355/889/18.

URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107533627> (in Ukr.). 15. Okrema dumka suddi obiednanoi palaty Verkhovnoho Sudu vid 13.09.2022 u spravi № 310/3772/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106191198> (in Ukr.). 16. Pysmenskyi Ye. O. Suchasni problemy kryminalno-pravovoi otsinky pidroblennia okremykh vydiv dokumentiv (na prykladi deklaratsii pro dokhody ta mainovyi stan osib). *Aktualni problemy kryminalnoho prava: mat-ly XII Vseukr. nauk.-teoret. konf., prysviach. pamiaty prof. P. P. Mykhailenka* (Kyiv, 30 lystop. 2022 r.) / redkol.: V. V. Cherniei, S. D. Husariev, S. S. Cherniavskyi ta in.] / uporiad. A. A. Vozniuk, O. M. Sharmar, O. A. Fedorenko. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav, 2022. S. 126 (in Ukr.). 17. Zokrema – slovovzhyvannia. URL: <https://surl.li/mmelrm> (in Ukr.). 18. Konventsiiia, shcho skasovuie vymohu lehalizatsii inozemnykh ofitsiinykh dokumentiv, pid ofitsiiny my dokumentamy: Haazka konferentsiia z MPP; Konventsiiia, Mizhnarodnyi dokument vid 05.10.1961. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082#Text (in Ukr.).

Chervinska Lyubov. Declaration by a person authorized to perform functions of state or local self-government as the subject of a criminal offense

The article highlights the issue of whether a declaration submitted by a person authorized to perform state or local self-government functions as a financial control measure in accordance with the procedure provided for by the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» and regulatory documents of the National Agency for Prevention of Corruption can be recognized as an official document. The characteristics of the concept of «official document» provided for in the note to Article 358 of the Criminal Code of Ukraine have been analyzed. A comparison of these characteristics with the properties of e-declarations has led to the conclusion that such a declaration contains the necessary details and has the appropriate form, which is approved by the National Agency for Corruption Prevention. In addition, the e-declaration contains legally significant information that confirms or certifies specific events, phenomena, or facts that cause or may cause legal consequences for the declarant in the form of the emergence (realization), change, or termination of certain rights and/or obligations. At the same time, the e-declaration is not drawn up on behalf of state authorities and other entities specified in the note to Article 358 of the Criminal Code of Ukraine, as well as on behalf of individual citizens who are granted the right by law to draw up, issue, or certify certain types of documents in connection with their professional or official activities. The e-declaration contains information about the property, income, expenses, and obligations of a person authorized to perform state or local self-government functions. That is, information relating exclusively to the declarant and members of his or her family. Accordingly, it was concluded that the declaration of a person authorized to perform state or local self-government functions cannot be classified as an official document in the criminal law sense.

Keywords: official document, declaration of a person authorized to perform functions of the state or local self-government (e-declaration), subject of a criminal offense, financial control, professional or official activities of individuals, criminal offense, anti-corruption requirement.

Дата першого надходження рукопису до видання: 11.12.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 03.03.2026

Дата публікації: 24.03.2026